

عنوان مقاله:

بررسی تطبیقی خاستگاه و غایت رنج در آموزه های بودا و عهدین

محل انتشار:

فصلنامه اندیشه دینی، دوره 11، شماره 41 (سال: 1390)

تعداد صفحات اصل مقاله: 26

نویسندگان:

مجتبی زروانی - دانشیار دانشگاه تهران

ندا خوشقانی - دانشجوی کارشناسی ارشد ادیان و عرفان دانشگاه تهران

خلاصه مقاله:

رنج به عنوان ادراکی انفسی و برخاسته از شرایط نامطلوب، در مکاتب دینی، به ویژه از جهت خاستگاه و غایت آن، موضوع توجه قرار گرفته است. از این میان، دین انسان محوری چون بودیسم در همه ی شاخه هایش به واقعیت و علت رنج پرداخته ، خاستگاه آن را در خود انسان می یابد و در صدد ارائه ی راه کاری است که نجات از همه ی رنج ها فراهم آید؛ اما از غایت و هدف رنج در جهان چیزی نمی گوید، چراکه به موجودی غایتمند در هستی شناسی خود باور ندارد که بخواهد برای فعلش نیز هدف و غایتی فرض نماید. اما در عهدین، به عنوان متنی خداپاور، خاستگاه رنج از سه علت خارج نیست: یا متوجه فعل انسان است، که برای مثال، ناشی از سوء استفاده از اختیار و ارتکاب گناه اوست، یا به فعل خدایی غایتمند و اخلاقمند برمی گردد یا از فعل خدایی بی غایت و اراده محور ناشی می شود. در این صورت، غایتمند بودن یا نبودن خداوند در رنجور ساختن بندگان، رابطه ی تنگاتنگی با صفات وی دارد. از این رو برای رنج، در عهدین، هم علت فاعلی مشهود است و هم علت غایی؛ هم خاستگاه وجود دارد و هم غایت، به خلاف بودیسم، که فقط از خاستگاه رنج و راه نجات از آن سخن می راند و با مابعدالطبیعه کاری نداشته و در صدد تبیین غایتمندی جهان و رنج های موجود در آن نیست.

کلمات کلیدی:

علت و غایت رنج، بودا، عهدین

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1605405>

